

Rekenkameronderzoek Wmo en Jeugdwet gemeente Zevenaar

Namen: Gerard Nieuwe Weme
Julian Edens

Datum en tijd: XX-XX-XXXX

Inhoud

- Centrale vraag
- Onderzoeksverantwoording
- Bevindingen leefwereld, uitvoeringswereld, beleidswereld
- Beantwoording centrale vraag
- Conclusies
- Aanbevelingen

Centrale vraag

“Hoe bereikbaar, toegankelijk, doeltreffend en doelmatig is het jeugdhulp- en Wmo-beleid in de gemeente Zevenaar en in welke mate ontvangt de gemeenteraad voldoende informatie over deze beleidsvelden om zijn kaderstellende en controlerende rol effectief te kunnen vervullen?”

Onderzoeksverantwoording

- Documentenstudie van en gemeentelijk beleid voor de Wmo en Jeugdwet
- Gesprekken met 30 huishoudens, 15 Wmo en 15 Jeugdwet
- Groepsgesprekken met consultants en partners
- Gesprekken met beleidsmedewerkers en wethouder
- Reflectiesessie met raadsleden
- Nota met bevindingen en aanbevelingen

Bevindingen leefwereld (Wmo)

- Alle inwoners vonden gemeente slecht bereikbaar (wachtijden, wisselende consulenten, ongehoord voelen)
- Partners beter bereikbaar dan gemeente
- Voornamelijk toegang via partners (stichting, familie, huisarts)
- Negatieve ervaring kwaliteit hulp gemeente (korte indicaties, wachtijden)
- Positieve ervaring kwaliteit hulp partners (verbetering kwaliteit leven)

Bevindingen leefwereld (Jeugdwet)

- Meerderheid vond gemeente slecht bereikbaar (herhaling verhaal, geen opvolging afspraken)
- Partners beter bereikbaar dan gemeente, buurthuizen moeten vaker open
- Voornamelijk toegang via eigen kring (netwerk, familie, school)
- Negatieve ervaring kwaliteit hulp gemeente (bureaucratie, korte indicaties, wachttijden, onbegrip)
- Positieve ervaring kwaliteit hulp partners (ontlasting, juiste begeleiding, kwaliteit hulp)

Bevindingen uitvoeringswereld (Wmo)

- Oplopende wachttijden (meerdere maanden), wisselende consultants en managers
- Verbetering werkwijze na bewuste keuze inzet op vast personeel
- Gemeente neemt indicatie partners niet altijd over, zorgt voor vertraging
- Geen fysieke gemeentelijke aanwezigheid in dorpen, beperkte *outreaching* werk (1 opbouwwerker)
- Evaluatie van effectiviteit incidenteel; structurele monitoring ontbreekt
- Beperkte samenwerking met netwerkpartners; signalen uit voorveld bereiken gemeente vaak niet tijdig
- Pleidooi voor laagdrempelige voorzieningen en kortere routes

Bevindingen uitvoeringswereld (jeugdwet)

- Wachttijden kunnen oplopen tot 6 maanden; werkdruk jeugdteam hoog
- Geen vaste aanspreekpunten per gezin/dorp (wel ontwikkeling richting vaste consulent)
- Signalen van scholen/jongerenwerk zelden direct overgenomen
- Geen duidelijke kaders voor normalisering
- Monitoring richt zich op aantallen; outcome-informatie ontbreekt
- Preventie onder druk door focus op wachtlijsten
- Behoeft aan handelingsruimte voor consulenten en directe hulp zonder indicatie

Bevindingen beleidswereld (algemeen)

Beleidsdoelen richten zich op:

- Verbeteren jeugdhulp
 - Ondersteunen ouders
 - Versterken sociale basis (ontmoetingsplekken, samenwerking)
-
- Doelen zijn niet concreet en missen meetpunten
 - Versnipperde toegang tot hulp; sturing hierdoor bemoeilijkt
 - Beleidsmakers en wethouder willen versnippering verminderen, preventie versterken
 - Raad ervaart gebrek aan grip; wil inzicht in praktijk, effect en kwaliteit

Bevindingen beleidswereld (algemeen)

- Lasten Wmo & Jeugdwet dalen van €38 miljoen (2022) naar €36 miljoen (2023); stijging verwacht tot 2027
- Overheadkosten stijgen van 9,2% naar 11,5%; daling verwacht
- Monitoring via P&C-cyclus, CBS en cliëntonderzoek
- *Outcome*-informatie ontbreekt grotendeels; effecten worden beperkt gedeeld en benut
- Behoefte aan dashboard met strategische info
- Raad ontvangt veel informatie, maar mist duiding en sturingsmogelijkheden

Beantwoording centrale vraag

Hoe bereikbaar, toegankelijk, doeltreffend en doelmatig is het jeugdhulp- en Wmo-beleid in de gemeente Zevenaar en in welke mate ontvangt de gemeenteraad voldoende informatie over deze beleidsvelden om zijn kaderstellende en controlerende rol effectief te kunnen vervullen?

- Inwoners ervaren de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de hulp als beperkt, weinig laagdrempelige en collectieve voorzieningen
- De hulp is niet doeltreffend van aard, het biedt geen structurele oplossingen voor inwoners
- Gemeente meet de doelmatigheid van haar uitvoering niet en bureaucratische opzet beperkt het.
- Raad ontvangt onvoldoende informatie om zijn kaderstellende en controlerende rol effectief te vervullen

Conclusies

Conclusie 1: inwoners ervaren onvoldoende toegang tot hulp

Toegang tot Wmo en Jeugdwet is beperkt door lange wachttijden, wisselende consulenten en slechte fysieke bereikbaarheid. Inwoners weten vaak niet waar ze terecht kunnen.

Conclusie 2: collectieve en preventieve voorzieningen schieten tekort

In wijken en dorpen ontbreekt het aan laagdrempelige hulp. Preventieve inzet is beperkt door bezuinigingen en gemis aan opbouwwerkers.

Conclusie 3: signalen uit het veld leiden niet tot tijdige hulp

Voorliggende signalen, bijvoorbeeld van huisartsen, worden niet systematisch vertaald naar passende ondersteuning. Hulp volgt pas bij escalatie.

Conclusie 4: effect van hulp is onvoldoende inzichtelijk

De gemeente beschikt over veel data, maar mist informatie over effectiviteit en participatie. Outcome-informatie wordt niet structureel verzameld of gebruikt.

Conclusies

Conclusie 5: negatieve ervaring met gemeentelijke diensten

Inwoners ervaren stress, onzekerheid en bureaucratie bij gemeentelijke hulp. Positieve effecten worden vooral ervaren bij ondersteuning door hulporganisaties.

Conclusie 6: geen actieve sturing op doelmatigheid

De gemeente stuurt beperkt op kosten en organisatie van hulp. Toegang is versnipperd en samenwerking met netwerkpartners is onvoldoende.

Conclusie 7: raad mist sturingsinformatie

De raad ervaart weinig grip op effectiviteit van het beleid. Er ontbreekt inzicht in maatschappelijke effecten, transformatie en strategische keuzes.

Aanbevelingen

Aanbeveling 1: vereenvoudig toegang en organisatie van ondersteuning

Creëer één centraal aanspreekpunt voor inwoners en wijs per gezin een vaste consulent toe. Verleng indicatieperiodes voor meer stabiliteit en geef consulenten bevoegdheid tot directe beschikking. Maak verlengen eenvoudiger (bijv. telefonisch akkoord) en voorkom dubbele gesprekken door partners intakes te laten doen.

Aanbeveling 2: los wachtlijsten systematisch op

Stel duidelijke kaders en prioriteiten via de raad. Verbeter capaciteit (meer consulenten), stroomlijn processen, zet technologie in (online portals), werk intensiever samen met partners, beheer wachtlijsten actief en communiceer transparant over wachttijden.

Aanbeveling 3: stuur op effectiviteit met concrete doelen

Vertaal doelstellingen naar SMART-doelen met KPI's en streefwaarden. Ontwikkel een dashboard dat inzicht geeft in effectiviteit van hulp, voortgang van de transformatie en strategische sturing. Bied hiermee de raad de informatie om gericht te kunnen bijsturen.